

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.12.2000
COM(2000) 854 τελικό

2001/0024 (CNS)
2001/0025 (CNS)

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και καταπολέμηση της σεξουαλικής
εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας**

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής
πορνογραφίας**

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας; δύο προτάσεις για απόφαση-πλαίσιο

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, καθώς και η παιδική πορνογραφία, είναι φαινόμενα απεχθή που γίνονται όλο και πιο ανησυχητικά. Η εμπορία ανθρώπων δεν αποτελεί μόνο ένα επεισοδιακό φαινόμενο που θίγει μερικά μεμονωμένα άτομα· πρόκειται για διαρθρωτικής φύσεως φαινόμενο με εκτεταμένες επιπτώσεις στον κοινωνικό, τον οικονομικό και πολιτικό ιστό των κοινωνιών μας. Η διεύρυνση του φαινομένου διευκολύνεται από την παγκοσμιοποίηση και τις σύγχρονες τεχνολογίες. Στον κόσμο ολόκληρο, δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι κάθε χρόνο, ιδίως γυναίκες και παιδιά, πέφτουν θύματα εμπορίας με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Πολλές είναι οι περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης και παιδικής πορνογραφίας που έρχονται στο φως κάθε χρόνο. Η κοινωνική αυτή μάστιγα θίγει εξαιρετικά τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Απαιτείται σειρά ποικίλων μέτρων, μεταξύ των οποίων και η κατοχύρωση ενισχυμένης και αρκούντως ρητής νομικής προστασίας όλων των ατόμων, προληπτικά μέτρα καθώς και μέτρα που θα εξασφαλίζουν επαρκή προστασία και βοήθεια στα θύματα. Τα μέτρα θα πρέπει να καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα της εμπορίας, τόσο τους δράστες της στρατολόγησης, της μεταφοράς και της εκμετάλλευσης όσο και τους πελάτες. Οι βασικές αιτίες της εμπορίας ανθρώπων, όπως η φτώχεια και ειδικότερα η φτώχεια γυναικών, οι διακρίσεις κατά των γυναικών, η ανεργία και η έλλειψη παιδείας και πρόσβασης στους πόρους, πρέπει να αντιμετωπιστούν έτσι ώστε να χαραχθεί και να διατηρηθεί μια ολοκληρωμένη πολιτική. Ειδικότερα, γυναίκες και παιδιά αποτελούν ευάλωτα θύματα εμπορίας λόγω, μεταξύ άλλων, της έλλειψης παιδείας και επαγγελματικών ευκαιριών. Μια ολοκληρωμένη πολιτική θα πρέπει συνεπώς να περιλαμβάνει μια σαφή διάσταση σχετική με το φύλο.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται δραστήρια, ήδη από το 1996, για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης και πολυδιάστατης προσέγγισης που αποβλέπει στην πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών. Πρέπει να υπενθυμιστεί, για παράδειγμα, ότι το Συμβούλιο, με την ενεργό εμπλοκή της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θέσπισε την πρωτοβουλία STOP¹ και το σχετικό πρόγραμμα ανταλλαγών, καθώς και το πρόγραμμα DAPHNE² για την καταπολέμηση της βίας σε βάρος γυναικών και παιδιών. Ειδικότερα το πρόγραμμα STOP ανέπτυξε μια πολυδιάστατη προσέγγιση, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι σχετικοί φορείς. Παράλληλα προς την έμφαση που δίδεται στη συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου, ιδιαίτερη σημασία δίδεται στις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τον καθοριστικό τους ρόλο σε μια ολοκληρωμένη και επιτυχή προσέγγιση της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών. Η σημασία των μη κυβερνητικών

¹ EE L 322, 12.12.1996

² Απόφαση αριθ. 293/2000/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24.1.2000· EE L 34/1, 9.2.2000

οργανώσεων τονίζεται επίσης με το πρόγραμμα DAPHNE, η σύλληψη του οποίου απευθύνεται ειδικότερα στην ενίσχυση μιας προσέγγισης που επικεντρώνεται σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και το έργο τους για την προστασία και τη βοήθεια γυναικών και παιδιών που πέφτουν θύματα βίας.

Επιπλέον, τον Φεβρουάριο 1997, το Συμβούλιο θέσπισε κοινή δράση³ σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, με την οποία τα κράτη μέλη συμφωνούσαν να αναθεωρήσουν τη σχετική ποινική τους νομοθεσία ώστε να εξασφαλιστεί η ποινικοποίηση ορισμένων τύπων συμπεριφοράς και να ενθαρρύνεται η δικαστική συνεργασία. Οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνέβαλαν επίσης ουσιαστικά στο να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση έναντι αυτών των φαινομένων και να αναληφθεί δράση σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως φάνηκε στην πρόσφατη, επιτυχή, σύναψη του πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών για την εμπορία ανθρώπων που συνοδεύει τη σύμβαση κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος.

Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, περαιτέρω ώθηση εδόθη με το άρθρο 29 της συνθήκης του Άμστερνταμ, που περιέχει ρητή αναφορά στην εμπορία ανθρώπων και τα αδικήματα σε βάρος παιδιών. Το "Πρόγραμμα Δράσης της Βιέννης"⁴ όσον αφορά την άριστη εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ασχολείται κατά συνέπεια και αυτό με τα ίδια θέματα. Επιπλέον, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε (15-16 Οκτωβρίου 1999, σημεία 23 και 48) διατυπώθηκε το αίτημα να αναληφθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες στους τομείς αυτούς. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε ειδικότερα την πρόθεσή του με δύο διαβήματα. Πρώτα, στρεφόμενο κατά εκείνων που αναμιγνύονται στην εμπορία ανθρώπων και την οικονομική εκμετάλλευση μεταναστών. Το Συμβούλιο κλήθηκε να θεσπίσει μέχρι το τέλος του 2000 νομοθεσία με την οποία θα προβλέπονται αυστηρές κυρώσεις για τα σοβαρά αυτά αδικήματα. Κατά δεύτερο λόγο, θεωρώντας ότι οι προσπάθειες για να συμφωνηθούν κοινοί ορισμοί, ποινικοί χαρακτηρισμοί και κυρώσεις θα πρέπει, κατ' αρχάς, να επικεντρωθούν, μεταξύ άλλων, στην εμπορία ανθρώπων, τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την εγκληματικότητα που συνδέεται με την προηγμένη τεχνολογία. Στη συνέχεια, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φέιρα στις 19-20 Ιουνίου 2000 κάλεσε την αναλαμβάνουσα τη σκυτάλη γαλλική προεδρία και την Επιτροπή να προωθήσουν επείγοντως τα συμπεράσματα του Τάμπερε στον τομέα αυτό.

Από τη μεριά της, η Επιτροπή, στον Πίνακα Αποτελεσμάτων για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁵, εξέφρασε την πρόθεσή της να υποβάλει, μέχρι το τέλος του 2000, προτάσεις για τη λήψη μέτρων που θα καθορίζουν, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση κοινών κανόνων για τη στοιχειοθέτηση ποινικών αδικημάτων συνδεδεμένων με την εμπορία ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, με ιδιαίτερη αναφορά στην παιδική πορνογραφία στο Διαδίκτυο. Παρόμοια δράση ζήτησε με διάφορα ψηφίσματά του και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶.

---

³ EE L 063, 4.3.1997

⁴ EE C 19, 23.1.1999

⁵ COM (2000) 167 τελικό, 24.3.2000

⁶ Π.χ. Ψήφισμα της 19ης Μαΐου 2000 σχετικά με την ανακοίνωση για τις περαιτέρω ενέργειες στην καταπολέμηση της σωματεμπορίας γυναικών (A5-0127/2000) και νομοθετικό ψήφισμα της 11ης Απριλίου 2000 σχετικά με την πρωτοβουλία της Δημοκρατίας της Αυστρίας που αφορά τη λήψη απόφασης του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Internet (A5-0090/2000)

Εκτός από νομοθετικές πρωτοβουλίες, η Επιτροπή προτίθεται να συνεχίσει σειρά ενεργειών της στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών. Τα προγράμματα STOP και DAPHNE ευρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της πολιτικής και η Επιτροπή προώθησε πρόσφατα προς τον σκοπό αυτό πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την παράταση του προγράμματος STOP επί διετία. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η επικεντρωμένη προσπάθεια στις οποίες θα συμμετάσχουν οι υποψήφιος προς ένταξη χώρες, καθώς και συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ώστε να προληφθεί και να καταπολεμηθεί η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών. Όπως και για παλαιότερα θέματα πολιτικής⁷, θα χρησιμοποιηθούν επίσης κονδύλια του προϋπολογισμού που απευθύνονται προς τις υποψήφιος χώρες και τις τρίτες χώρες ώστε να στηριχθούν ενέργειες, όπως ενημερωτικές εκστρατείες για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, και να αντιμετωπιστούν οι βασικές αιτίες της εμπορίας ανθρώπων. Συγκεκριμένο παράδειγμα αυτής της τάσης αποτελεί η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με την οποία παρέχεται στήριξη στις μη κυβερνητικές και τις διεθνείς οργανώσεις που εργάζονται για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, των παιδιών και άλλων ευάλωτων ομάδων στις τρίτες χώρες. Στον τομέα της παιδικής πορνογραφίας, θα εφαρμοστεί το πρόγραμμα δράσης για την καταπολέμηση του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου στο Διαδίκτυο⁸. Σύμφωνα με τη σύσταση αριθ. 98/560/ΕΚ του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998⁹ για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η Επιτροπή εξετάζει επίσης τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη, ειδικότερα στον τομέα της αυτορρύθμισης για την προαγωγή της δημιουργίας περιβάλλοντος εμπιστοσύνης στην καταπολέμηση της διανομής παράνομου περιεχομένου όσον αφορά την ανθρώπινη αξιοπρέπεια στον οπτικοακουστικό χώρο και στις υπηρεσίες άμεσης επικοινωνίας (on-line).

2. ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Από τότε που τα θέματα της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών ευρίσκονται μεταξύ των πρώτων στο πολιτικό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει σημειωθεί πρόοδος στις πολιτικές και τη νομοθεσία των κρατών μελών. Ωστόσο, παρά τις θετικές αυτές εξελίξεις, οι υφιστάμενες ανακολουθίες και αποκλίσεις καθιστούν δύσκολο στην πράξη να αναπτυχθεί μια αποτελεσματική συνεργασία των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου στους τομείς αυτούς. Κατά την προετοιμασία των σημερινών προτάσεων, η Επιτροπή κατέληξε στην άποψη ότι κύριος λόγος για τον οποίο η εφαρμογή της κοινής δράσης του Φεβρουαρίου 1977 δεν επέτυχε τους στόχους της είναι η έλλειψη κοινώς αποδεκτών ορισμών, ποινικών χαρακτηρισμών και κυρώσεων στην ποινική νομοθεσία των κρατών μελών. Οι παρούσες προτάσεις της Επιτροπής για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών έχουν σκοπό να θεραπεύσουν την υφιστάμενη μη ικανοποιητική κατάσταση.

Όσον αφορά την απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει ότι στόχος είναι να καλυφθεί όχι μόνο η εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, αλλά και αδικήματα που αφορούν την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας τους. Δεδομένου ότι έχει καθοριστική

---

⁷ COM(96) 567 τελικό της 20.11.1996 και COM(98) 726 τελικό της 9.12.1998

⁸ EE L 33, 6.2.1999

⁹ EE L 270, 7.10.1998

σημασία να εγκύψει κανείς στις διάφορες μορφές παράνομων μετακινήσεων ατόμων που διενεργούνται από διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις, πρέπει να υπογραμμιστεί επίσης ότι η πρόταση της Επιτροπής για την πάταξη της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευσή τους πρέπει να εκτιμηθεί ως συμπλήρωμα στις σημαντικές πρωτοβουλίες που υποβλήθηκαν από τη γαλλική προεδρία¹⁰ σχετικά με την καταστολή της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, παραμονής και διαμονής.

Όσον αφορά την παρούσα πρόταση της Επιτροπής για απόφαση-πλαίσιο σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, στόχος είναι, μεταξύ άλλων, να βελτιωθούν οι διατάξεις της κοινής δράσης του Φεβρουαρίου 1997 έτσι ώστε να μην υπάρχουν ασφαλή καταφύγια για τους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων σε βάρος παιδιών για τους οποίους υπάρχουν υπόνοιες ότι έχουν διαπράξει αδίκημα σε χώρα άλλη εκτός από τη δική τους.

Επιπλέον, η πρόταση αποβλέπει στην αντιμετώπιση, κατά προτεραιότητα, του ανησυχητικού θέματος της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο, ώστε να προβάλει την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να επιβάλει κοινές ποινικές διατάξεις στον τομέα αυτό και να παράσχει στους χρήστες του Διαδικτύου ένα ασφαλές και απαλλαγμένο από έγκλημα περιβάλλον.

Τέλος, η Επιτροπή επιθυμεί να τονίσει το γεγονός ότι, όπου ήταν αναγκαίο, στις προτάσεις της έχει συνεκτιμήσει τις εργασίες με διεθνή αντίκτυπο του πρωτοκόλλου των Ηνωμένων Εθνών για την εμπορία ανθρώπων και της μελλοντικής σύμβασης για εγκλήματα στον κυβερνοχώρο που έχει γίνει από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σημαντικό η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την ταχεία θέσπιση των σημερινών αποφάσεων από το Συμβούλιο, να καταδείξει σαφώς τη βούλησή της να αναλάβει δράση κατά αυτών των απαράδεκτων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, παρέχοντας μια κοινή προσέγγιση του ποινικού δικαίου και περαιτέρω εξέλιξη στη συνεργασία των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου.

Στην ανακοίνωση προσαρτώνται ως παραρτήματα:

- Πρόταση απόφασης-πλαίσιο για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων,
- Πρόταση απόφασης-πλαίσιο για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

---

¹⁰ EE C 253, 4.9.2000, οι προτάσεις δεν έχουν ακόμα εγκριθεί

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 24 Φεβρουαρίου 1997, το Συμβούλιο ενέκρινε κοινή δράση σχετικά με ενέργειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών¹. Η κοινή δράση καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων όπως ορισμούς (με την επιφύλαξη ειδικότερων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών), δικαιοδοσία, ποινικές διαδικασίες, βοήθεια στα θύματα και αστυνομική και δικαστική συνεργασία. Με την κοινή δράση τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να αναθεωρήσουν την υφιστάμενη νομοθεσία τους ώστε να θεωρούνται ποινικά αδικήματα η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών.

Μετά την έγκριση της κοινής δράσης το 1997 έχουν προκύψει σημαντικά πολλές και ουσιαστικές ενέργειες και πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο γενικότερα. Ωστόσο, οι συνεχιζόμενες αποκλίσεις των νομικών μηχανισμών στα κράτη μέλη καθιστούν σαφή την ανάγκη περαιτέρω δράσης κατά της απειλής της εμπορίας.

Επιπλέον, το άρθρο 29 της συνθήκης του Άμστερνταμ κάνει ρητή αναφορά στην εμπορία ανθρώπων. Το Σχέδιο Δράσης της Βιέννης² και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε ζήτησαν επίσης ρητά να αναληφθεί περαιτέρω νομοθετική δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων. Νομοθετική δράση υποδεικνύεται επίσης στον Πίνακα Αποτελεσμάτων της Επιτροπής³. Σε ευρύτερο διεθνές επίπεδο, μια από τις σημαντικότερες εξελίξεις είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος με τα δύο συνοδευτικά πρωτόκολλα που αφορούν την λαθραία εισαγωγή μεταναστών και την εμπορία ανθρώπων. Η Επιτροπή συμμετείχε ενεργά στην εκπόνηση αυτών των μέσων και σημαντικά στοιχεία των πρωτοκόλλων αντικατοπτρίζονται στην παρούσα πρόταση με περαιτέρω ανάπτυξή τους.

Ο ειδικός χαρακτήρας ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που θα δημιουργηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να καταστήσει δυνατό για τα κράτη μέλη να εκπονήσουν μια απόφαση-πλαίσιο στην οποία ορισμένα ζητήματα ποινικού δικαίου και δικαστικής συνεργασίας θα τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας απ' ότι ήταν δυνατό με τα διαθέσιμα προ της συνθήκης του Άμστερνταμ μέσα και τα μέσα που αναπτύχθηκαν σε ευρύτερο διεθνές επίπεδο. Μια απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει, για παράδειγμα, να αντιμετωπίζει επακριβέστερα θέματα όπως η ποινικοποίηση, ποινές και άλλες κυρώσεις, επιβαρυντικές περιστάσεις, δικαιοδοσία και έκδοση.

Τέλος, η Επιτροπή πιστεύει ότι, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται περαιτέρω ανταπόκριση στο θέμα της εμπορίας ανθρώπων. Η χρήση μιας απόφασης-πλαίσιο, μέσο που εισήχθη με τη συνθήκη του Άμστερνταμ, θα ενισχύσει την κοινή προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό και θα πληρώσει τα κενά της υφιστάμενης νομοθεσίας. Η ανάγκη μιας σαφούς κοινής προσέγγισης για την εμπορία ανθρώπων θα πρέπει επίσης να εξεταστεί υπό το πρίσμα της μελλοντικής διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, όπως ανακοινώθηκε στον Πίνακα Αποτελεσμάτων, αποφάσισε να υποβάλει

---

¹ EE L 063, 4.3.1997

² EE C 19, 23.1.1999

³ COM (2000) 167 τελικό, 24.3.2000

απόφαση-πλαίσιο για την προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων και ποινών, σε ότι αφορά την εμπορία ανθρώπων.

Η πρόταση περιλαμβάνει επίσης διατάξεις επί οριζοντίων δικαστικών θεμάτων, όπως η δικαιοδοσία και η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών. Η πρόταση καλύπτει την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση εργασίας και τη σεξουαλική εκμετάλλευση, και δεν περιλαμβάνει τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία, θέματα που καλύπτονται από ξεχωριστή πρόταση. Η διάκριση σε δύο αποφάσεις-πλαίσιο θα επιτρέψει στο Συμβούλιο να επικεντρώσει την προσοχή του στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση εργασίας καθώς και τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

2. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΛΑΘΡΑΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η διάκριση αφενός σε ένα πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την εμπορία ανθρώπων και ένα δεύτερο πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για τη λαθραία εισαγωγή μεταναστών υπογραμμίζει τον σύνθετο χαρακτήρα των διάφορων μορφών παράνομων μετακινήσεων ατόμων που διενεργούνται από διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις. Ενώ η λαθραία εισαγωγή μεταναστών μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά αδίκημα κατά του κράτους και συχνά συνεπάγεται αμοιβαία συμφέροντα και των δύο ενεχομένων μερών, η εμπορία ανθρώπων συνιστά αδίκημα σε βάρος προσώπου και εμπεριέχει τον σκοπό εκμετάλλευσης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι γαλλικές πρωτοβουλίες⁴ για την καταστολή της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διακίνησης και διαμονής είναι σχετικές με τη λαθραία εισαγωγή μεταναστών. Η πρόταση αυτή αντίθετα έχει σχέση με την εμπορία ανθρώπων και τις δικές της ιδιορρυθμίες. Το συμπέρασμα της Επιτροπής είναι ότι η γαλλική πρωτοβουλία για την καταστολή της υποβοήθησης και η παρούσα πρόταση για την εμπορία ανθρώπων αλληλοσυμπληρώνονται και συμβάλουν και οι δύο σε μια πανευρωπαϊκή καταπολέμηση σοβαρών τύπων εγκληματικής δραστηριότητας εκ μέρους διεθνών εγκληματικών οργανώσεων.

3. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η παρούσα πρόταση για απόφαση-πλαίσιο αφορά την προσέγγιση της νομοθεσίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας για ποινικά θέματα. Σε σημαντικό βαθμό αφορά επίσης "ελάχιστους κανόνες για τη στοιχειοθέτηση ποινικών πράξεων και τις ποινές στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος". Η νομική βάση που αναφέρεται στο προοίμιο της πρότασης είναι συνεπώς τα άρθρα 29 με ρητή αναφορά της εμπορίας ανθρώπων, 31 εδάφιο ε) και 34 παράγραφος 2 εδάφιο β) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προτάσεις δεν συνεπάγονται δημοσιονομικές επιπτώσεις για τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Η ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 1 (Εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση εργασίας τους)

---

⁴ ΕΕ C 253, 4.9.2000, οι προτάσεις δεν έχουν ακόμα εγκριθεί

Το άρθρο 1 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι η εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας τους τιμωρείται.

Στο άρθρο η εμπορία ορίζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει τη στρατολόγηση, τη μεταφορά ή τη διακίνηση ατόμων, συμπεριλαμβανομένης της απόκρυψης και της διαδοχικής υπόθαλψης και απόκτησης ελέγχου επ' αυτών, με σκοπό την εκμετάλλευση των ατόμων για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Ο ορισμός αυτός αντικατοπτρίζει τα βασικά στοιχεία ενός των μερών που αποτελούν τον ορισμό της εμπορίας ανθρώπων στο αντίστοιχο πρωτόκολλο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών.

Η εκμετάλλευση εργασίας ορίζεται στο άρθρο ως παράβαση των εργασιακών προτύπων που διέπουν τις συνθήκες εργασίας, τις αμοιβές, την υγεία και την ασφάλεια. Η αναφορά στους κανονισμούς της αγοράς εργασίας δεν έχει καθόλου την πρόθεση να θίξει τους κανονισμούς της αγοράς εργασίας των κρατών μελών. Προτίθεται να συστήσει ένα σημείο αναφοράς με βάση τους υφιστάμενους κανονισμούς για το τί ακριβώς αποτελεί αποδεκτό πρότυπο για την αγορά εργασίας. Ας υπογραμμιστεί ότι ο ορισμός αυτός πρέπει να συνεκτιμηθεί σε συνδυασμό με τον ορισμό της εμπορίας ανθρώπων και τα στοιχεία που συνιστούν την υπόσταση του εγκλήματος όπως είναι ο εξαναγκασμός. Επιπλέον, το αδίκημα περιλαμβάνει αξίωση ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου έχουν καταπατηθεί και εξακολουθούν να καταπατούνται, όπως, για παράδειγμα, τα δικαιώματα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που εγκρίθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας. Η αξίωση αυτή περιλαμβάνει επίσης τη διάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του θύματος και όχι μόνο τη συμπεριφορά του δράστη όπως περιγράφεται στα στοιχεία που συνιστούν τη υπόσταση αδικήματος όπως αναφέρονται κατωτέρω. Εκφράζει επίσης αξίωση για συνεχιζόμενη καταπάτηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου.

Όσον αφορά τα στοιχεία που συνιστούν την υπόσταση ως ποινικού αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας τους, τα σημεία α) και β) αντιστοιχούν στο πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την εμπορία ανθρώπων. Τα σημεία γ) και δ), που εν μέρει αντιστοιχούν στο πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών, καλύπτουν μορφές εκμετάλλευσης ή άσκησης πίεσης κατά την εμπορία ανθρώπων. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί ολοκληρωμένη κάλυψη της εγκληματικής συμπεριφοράς. Μεταξύ των χρησιμοποιούμενων πρακτικών περιλαμβάνεται και η δουλεία για χρέη, οπότε στο άτομο δεν απομένει άλλη επιλογή από την υποταγή στην πίεση. Περιλαμβάνεται επίσης η εκμετάλλευση του εύτρωτου των ατόμων, για παράδειγμα ατόμων με πνευματική ή σωματική μειονεξία ή ατόμων που διαμένουν παράνομα στην επικράτεια κράτους μέλους και που συχνά ευρίσκονται σε τέτοια κατάσταση ώστε να μην υπάρχει ή να μη διαφαίνεται άλλη διέξοδος από την υποταγή στην εκμετάλλευση. Τα τελευταία αυτά στοιχεία εξασφαλίζουν ότι στο αδίκημα λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του θύματος και όχι μόνο η συμπεριφορά του δράστη.

Το περιγραφόμενο ποινικό αδίκημα δεν περιλαμβάνει ρητή αξίωση διέλευσης των συνόρων από το θύμα. Η λογική στο σημείο αυτό παρακολουθεί τη σύμβαση Ευρωπαϊκή και το πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών για την εμπορία ανθρώπων, δηλ. το πλαίσιο της εμπορίας ανθρώπων αναφέρεται γενικά στο διεθνές οργανωμένο έγκλημα χωρίς να είναι απαραίτητο να διέλθει το θύμα τα σύνορα της χώρας του. Επίσης, τα βασικά στοιχεία του αδικήματος της εμπορίας θα πρέπει να επικεντρωθούν στο σκοπό της εκμετάλλευσης μάλλον παρά στην "κίνηση" δια των συνόρων. Αν διατηρείτο η απαίτηση του στοιχείου της διέλευσης των συνόρων, τότε θα είχαμε την παράδοξη κατάσταση πολίτες τρίτων χωρών να προστατεύονται περισσότερο από ένα ευρωπαϊό πολίτη που εξαναγκάζεται σε πορνεία και πέφτει θύμα

εμπορίας εντός της ίδιας του της χώρας. Η επιλογή να μη συμπεριλαμβάνεται το στοιχείο της διέλευσης συνόρων σημαίνει επίσης ότι η πρόταση καλύπτει και την "επανεμπορία" εντός της χώρας προορισμού, που σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της αλυσίδα/επιχείρησης εμπορία ανθρώπων.

Άρθρο 2 (Εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση)

Το άρθρο 2 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι η εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση τιμωρείται. Το άρθρο αντιστοιχεί στη διάρθρωση και το περιεχόμενο του άρθρου 1.

Στη σεξουαλική εκμετάλλευση συμπεριλαμβάνεται η εκμετάλλευση ατόμου για πορνεία, για πορνογραφικές παραστάσεις ή για την παραγωγή πορνογραφικού υλικού.

Άρθρο 3 (Υποκίνηση, συνδρομή, συνεργία και απόπειρα)

Το άρθρο 3 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι η υποκίνηση, η συνδρομή, η συνεργία και η απόπειρα διάπραξης εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας τους και εμπορίας ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση τιμωρούνται.

Άρθρο 4 (Ποινές και επιβαρυντικές περιστάσεις)

Το άρθρο 4 αφορά τις ποινές και τις επιβαρυντικές περιστάσεις. Η παράγραφος 1 ορίζει ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1, 2 και 3 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινές, μεταξύ των οποίων φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των 6 ετών. Οι ποινές αυτές αρκούν ώστε να εντάσσεται η εμπορία ανθρώπων εντός άλλων μέσων που έχουν ήδη θεσπιστεί με σκοπό την ενδυνάμωση της δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως είναι η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ⁵ για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος, και η κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ⁶ σχετικά με το αξιόπονο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση.

Δεδομένου ότι η εμπορία ανθρώπων συνεπάγεται σοβαρότατη εγκληματική συμπεριφορά, η παράγραφος 2 ορίζει ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όταν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, τα αδικήματα τιμωρούνται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των 10 ετών. Η πρόταση της Επιτροπής των 10 τουλάχιστον ετών ως ελάχιστη ανώτατη ποινή στην περίπτωση που υφίστανται επιβαρυντικές περιστάσεις βασίζεται στην άποψη ότι οι δυνατές ποινές για την εμπορία ανθρώπων πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα του εγκλήματος και να έχουν έντονο αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

Καταγράφονται τρεις περιστάσεις που κανονικά θα πρέπει να χαρακτηρίζονται ως επιβαρυντικές για το αδίκημα της εμπορίας. Οι περιστάσεις αυτές αποτελούν το ελάχιστο και δεν αποκλείουν επιπρόσθετους ορισμούς στη νομοθεσία των κρατών μελών. Περαιτέρω εξήγηση της έννοιας αυτών των περιστάσεων για τους σκοπούς της απόφασης-πλαίσιο είναι τα εξής:

---

⁵ EE L 333/1, 9.12.1998

⁶ EE L 351/1, 29.12.1998

- "αποφέρει ουσιώδεις προσόδους": μπορεί, κατά περίπτωση, να ερμηνευθεί κατ' αναλογία προς επιβαρυντικά αδικήματα προξενείας και θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τον πλουτισμό του δράστη από εγκληματικές δραστηριότητες,
- "διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης": θα πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα προς το άρθρο 1 της κοινής δράσης 98/733/ΔΕΥ σχετικά με το αξιόποινο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷,
- "ενέχει ιδιαίτερη σκληρότητα" αποβλέπει στον εντοπισμό του επιπέδου εξαναγκασμού ή πίεσης που ασκείται από τον δράστη, και το επίπεδο αδιαφορίας ως προς την υγεία και την ακεραιότητα του θύματος, σωματική ή ψυχική· όσο μεγαλύτερος είναι ο εξαναγκασμός, η πίεση ή η αδιαφορία, τόσο σοβαρότερο είναι και το αδίκημα.

Άρθρο 5 (Ευθύνη νομικών προσώπων)

Είναι αναγκαίο επίσης να καλυφθεί η περίπτωση ανάμιξης νομικών προσώπων στην εμπορία. Ως εκ τούτου, το άρθρο 5 περιέχει διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα που υπέχουν ευθύνη για αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 1, 2 και 3, εφόσον αυτά διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου. Ο όρος ευθύνη πρέπει να ερμηνεύεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιέχει ποινική ή αστική ευθύνη (βλ. επίσης άρθρο 6 περί κυρώσεων).

Επί πλέον, η παράγραφος 2 προβλέπει ότι νομικό πρόσωπο μπορεί να υπέχει ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου εκ μέρους ατόμου που ευρίσκεται σε θέση να ασκεί έλεγχο έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη αδικήματος προς όφελός του. Η παράγραφος 3 ορίζει ότι η δικαστική δίωξη νομικού προσώπου δεν αποκλείει παράλληλη δικαστική δίωξη φυσικού προσώπου, ενώ στην παράγραφο 4 δίδεται ο ορισμός του νομικού προσώπου για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

Άρθρο 6 (Κυρώσεις νομικών προσώπων)

Το άρθρο 6 επιβάλλει αξίωση κυρώσεων των νομικών προσώπων. Αξιώνει αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινές, με ελάχιστη υποχρέωση την επιβολή χρηματικών ποινών ή προστίμων. Αναφέρονται επίσης και άλλες κυρώσεις που θα μπορούσαν να επιβάλλονται κανονικά σε νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 7 (Δικαιοδοσία και δίωξη)

Ο διεθνής χαρακτήρας του αδικήματος της εμπορίας ανθρώπων συνεπάγεται ότι για την αποτελεσματική νομική αντιμετώπισή του απαιτούνται διαδικαστικοί κανόνες σχετικά με τη δικαιοδοσία και την έκδοση τόσο σαφείς και πλήρεις όσο επιτρέπουν τα εθνικά νομικά συστήματα ώστε να διασφαλίζουν ότι οι δράστες δεν διαφεύγουν τη δίωξη.

Στην παράγραφο 1 ορίζεται σειρά κριτηρίων για την δικαιοδοσία των εθνικών δικαστικών και δικαστικών αρχών όσον αφορά τη δίωξη και την ανάκριση για αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Ένα κράτος μέλος θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του σε τρεις περιπτώσεις:

---

⁷ EE L 351/1, 29.12.1998

(α) όταν το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην επικράτειά του, ανεξάρτητα από το καθεστώς ή την υπηκοότητα του ενεχόμενου προσώπου (αρχή της εδαφικότητας), ή

(β) όταν ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοος του κράτους αυτού (αρχή της προσωπικότητας του δράστη). Το κριτήριο του καθεστώτος της υπηκοότητας σημαίνει ότι η δικαιοδοσία μπορεί να θεμελιωθεί ανεξάρτητα από το δίκαιο του τόπου του εγκλήματος (*lex loci delicti*). Αυτή η δυνατότητα των κρατών μελών να ασκούν δίωξη για αδικήματα που διαπράττονται στην αλλοδαπή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα κράτη μέλη που απαγορεύουν την έκδοση των υπηκόων τους, ή

(γ) όταν το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους.

Δεδομένου ωστόσο ότι οι νομικές παραδόσεις των κρατών μελών δεν αναγνωρίζουν όλες την εξωεδαφική δικαιοδοσία για κάθε τύπο ποινικών αδικημάτων, τα κράτη μέλη μπορούν, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1, να περιορίσουν τη δικαιοδοσία τους στην πρώτη από τις ανωτέρω τρεις περιπτώσεις. Επίσης, σε αντίθετη περίπτωση, μπορούν να προβλέψουν την εφαρμογή των παραγράφων 1 εδάφιο β) και 1 εδάφιο γ) σε υποθέσεις όπου το αδίκημα έχει διαπραχθεί εκτός του εδάφους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Στην παράγραφο 3 λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν προβλέπουν έκδοση των υπηκόων τους. Στόχος είναι οι ύποπτοι ως δράστες αδικημάτων εμπορίας ανθρώπων να μη διαφεύγουν τη δίωξη για το λόγο ότι η έκδοσή τους δεν είναι κατ' αρχήν δυνατή λόγω της υπηκοότητάς τους. Τα κράτη μέλη που δεν προβλέπουν έκδοση των υπηκόων τους πρέπει, σύμφωνα με την παράγραφο 3, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους και να διώκουν, κατά περίπτωση, τα εν λόγω αδικήματα εφόσον διαπράττονται από υπηκόους τους στην αλλοδαπή. Η παράγραφος 4 ορίζει ότι τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη Γενική Γραμματεία και την Επιτροπή στις περιπτώσεις που αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2.

Άρθρο 8 (Θύματα)

Στην προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην παροχή συνδρομής στα θύματα. Σε πολλές περιπτώσεις, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν υποστεί σοβαρή κακοποίηση από τον δράστη. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην απόφαση-πλαίσιο ένα άρθρο σχετικά με τα θύματα. Μέρος της γενικότερης πολιτικής αποτελεί η κοινωνική αρωγή στα θύματα προκειμένου να μπορέσουν να υπερνικήσουν τις συνέπειες παρόμοιων συμβάντων και να επανενταχθούν, μεταξύ άλλων, στην αγορά εργασίας.

Άρθρο 9 (Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών)

Σκοπός του άρθρου 9 είναι να εκμεταλλευθεί τα μέσα διεθνούς δικαστικής συνεργασίας στα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη τα κράτη μέλη και τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούνται σε θέματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Ειδικότερα, ρυθμίσεις για την αμοιβαία νομική συνδρομή και την έκδοση περιλαμβάνονται σε πλήθος διμερών και πολυμερών συμφωνιών και συμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον σκοπός του άρθρου αυτού είναι να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών.

Στην παράγραφο 1 αξιώνεται από τα κράτη μέλη να παρέχουν την ευρύτερη δυνατή αμοιβαία συνδρομή κατά τις δικαστικές διαδικασίες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων. Σε περίπτωση θετικής σύγκρουσης δικαιοδοσίας, η παράγραφος 2 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους προκειμένου να συντονίσουν τις ενέργειές τους για την αποτελεσματικότερη δυνατή δίωξη των δραστών. Η παράγραφος ορίζει επίσης ότι γίνεται η ενδεδειγμένη χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας, όπως οι δικαστικοί σύνδεσμοι⁸ και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο⁹. Στην παράγραφο 3 τονίζεται η σημασία των ορισθέντων σημείων επαφής για τον σκοπό της ανταλλαγής πληροφοριών. Ορίζεται ρητά η κανονική συμμετοχή της Ευρωπόλ. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται η κυκλοφορία των πληροφοριών σχετικά με τα ορισθέντα σημεία επαφής για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν την εμπορία ανθρώπων.

Άρθρο 10 (Εφαρμογή)

Το άρθρο 10 αφορά την εφαρμογή και την παρακολούθηση της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την απόφαση-πλαίσιο το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ορίζει επίσης ότι τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, μέχρι την ίδια ημερομηνία, στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή τις διατάξεις με τις οποίες ενσωματώνονται στη νομοθεσία τους οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Με βάση έκθεση που συντάσσεται βάσει αφενός της εν λόγω πληροφορίας και αφετέρου γραπτής έκθεσης της Επιτροπής, το Συμβούλιο θα προβεί, μέχρι την 30ή Ιουνίου 2004, σε αξιολόγηση του βαθμού λήψης των αναγκαίων μέτρων από τα κράτη μέλη προκειμένου αυτά να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 11 (Κατάργηση της κοινής δράσης του Φεβρουαρίου 1997)

Με το άρθρο 11 καταργείται η κοινή δράση του Φεβρουαρίου 1997. Η κοινή δράση έπρεπε να τεθεί σε εφαρμογή έως την 31η Δεκεμβρίου 1999 και την ίδια ημερομηνία τα κράτη μέλη θα υπέβαλαν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου αναφορά σχετικά με τις προτάσεις που έχουν υποβληθεί ενόψει της θέσπισης μέτρων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους δυνάμει της κοινής δράσης. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο, μαζί με την απόφαση-πλαίσιο για την εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία καλύπτουν σε μεγάλο βαθμό τα ίδια θέματα. Αν και από γενικές αρχές του νόμου μπορεί να συναχθεί ότι η κοινή δράση είναι παρωχημένη και δεν έχει πλέον νομικές συνέπειες, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ότι η παρούσα απόφαση-πλαίσιο καταργεί την κοινή δράση.

Άρθρο 12 (Εναρξη ισχύος)

Το άρθρο 12 ορίζει ότι η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

---

⁸ EE L 105, 27.4.1996

⁹ EE L 191/4, 7.7.1998

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδιαίτερα τα άρθρα 29, 31 εδάφιο ε) και 34 παράγραφος 2 εδάφιο β),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Το πρόγραμμα δράσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά την άριστη δυνατή εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης¹, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φέιρα στις 19 και 20 Ιουνίου 2000, η Επιτροπή στον Πίνακα Αποτελεσμάτων², και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμα της 19ης Μαΐου 2000³ θεωρούν ενδεδειγμένο ή ζητούν να αναληφθεί νομοθετική δράση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, όπου θα περιλαμβάνονται κοινοί ορισμοί, ποινικοί χαρακτηρισμοί και κυρώσεις,
- (2) Η κοινή δράση της 24ης Φεβρουαρίου 1997 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών⁴, πρέπει να τύχει συνέχειας με περαιτέρω νομοθετική δράση που θα αντιμετωπίζει τις διαφορές των νομικών προσεγγίσεων στα κράτη μέλη και θα συμβάλει στην ανάπτυξη αποτελεσματικής συνεργασίας των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων,
- (3) Η εμπορία ανθρώπων συνιστά σοβαρή καταπάτηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και συνεπάγεται αδίστακτες πρακτικές όπως η κατάχρηση και παραπλάνηση ευάλωτων προσώπων, καθώς επίσης και η χρήση βίας, απειλών, δουλείας για χρέη και εξαναγκασμού,

---

¹ ΕΕ C 19, 23.1.1999

² COM(2000) 167 τελικό παράγραφος 2.4 Διαχείριση των μεταναστευτικών ροών και παράγραφος 4.3 Καταπολέμηση ορισμένων μορφών εγκλήματος

³ A5-0127/2000

⁴ ΕΕ L 063, 4.3.1997

- (4) Το σημαντικό έργο των διεθνών οργανισμών, ειδικότερα του ΟΗΕ, θα πρέπει να συμπληρωθεί με το έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (5) Είναι αναγκαίο το σοβαρό ποινικό αδίκημα της εμπορίας ανθρώπων να αντιμετωπιστεί με ολοκληρωμένη προσέγγιση στην οποία τα στοιχεία που στοιχειοθετούν το έγκλημα, κοινά σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών, ανάλογων και αποτρεπτικών κυρώσεων, θα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της κατά το δυνατόν ευρύτερης δικαστικής συνεργασίας· σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν επεκτείνεται πέρα από τα αναγκαία για τον σκοπό αυτό,
- (6) Είναι αναγκαίο να καθιερωθούν κυρώσεις όσον αφορά τους δράστες, επαρκώς αυστηρές ώστε να είναι δυνατό να ενταχθεί η εμπορία ανθρώπων στα μέσα που έχουν ήδη θεσπιστεί για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ⁵ για το ζέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος, και η κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ⁶ σχετικά με το αξιόποιο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση,
- (7) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στην καταπολέμηση και την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων με τη συμπλήρωση μέσων που έχει εκδώσει το Συμβούλιο, όπως η κοινή δράση 96/700/ΔΕΥ⁷ για την κατάρτιση προγράμματος ενθάρρυνσης και ανταλλαγών μεταξύ των υπευθύνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών (STOP), η κοινή δράση 96/748/ΔΕΥ⁸ σχετικά με την επέκταση της εντολής που δόθηκε στη Μονάδα Ναρκωτικών της Europol, η απόφαση του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αριθ. 293/2000/ΕΚ⁹ για τη θέσπιση του προγράμματος Daphne περί προληπτικών μέτρων κατά της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών, η κοινή δράση 98/428/ΔΕΥ¹⁰ για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου, η κοινή δράση 96/277/ΔΕΥ¹¹ σχετικά με ένα πλαίσιο ανταλλαγής δικαστικών-συνδέσμων, με σκοπό τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η κοινή δράση 98/427/ΔΕΥ¹² για την ορθή πρακτική κατά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1

Αδικήματα σχετικά με την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της εργασίας τους

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε η στρατολόγηση, η μεταφορά ή η διακίνηση προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της απόκρυψης και της διαδοχικής

---

⁵ EE L 333/1, 9.12.1998

⁶ EE L 351/1, 29.12.1998

⁷ EE L 322, 12.12.1996

⁸ EE L 342, 31.12.1996

⁹ EE L 34, 9.2.2000

¹⁰ EE L 191/4, 7.7.1998

¹¹ EE L 105, 27.4.1996

¹² EE L 191, 7.7.1998

υπόθαλψης και απόκτησης ελέγχου επ' αυτού να τιμωρούνται, όπου τα θεμελιώδη δικαιώματα του εν λόγω προσώπου έχουν καταπατηθεί και εξακολουθούν να καταπατούνται με σκοπό την εκμετάλλευσή του για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών κατά παράβαση των εργασιακών προτύπων που διέπουν τις ώρες εργασίας, τις αμοιβές, την υγεία και την ασφάλεια, και

- (α) γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλών, συμπεριλαμβανομένης της απαγωγής, ή
- (β) γίνεται χρήση δόλου ή απάτης, ή
- (γ) υφίσταται κατάχρηση εξουσίας, επίδραση ή πίεση,
- (δ) υφίσταται άλλη μορφή κατάχρησης.

Άρθρο 2

Αδικήματα σχετικά με την εμπορία ανθρώπων με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε η στρατολόγηση, η μεταφορά ή η διακίνηση προσώπου, συμπεριλαμβανομένης της απόκρυψης και της διαδοχικής υπόθαλψης και απόκτησης ελέγχου επ' αυτού να τιμωρούνται, όπου σκοπός είναι η εκμετάλλευση του προσώπου δια πορνείας ή πορνογραφικών παραστάσεων ή παραγωγής πορνογραφικού υλικού, και

- (α) γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλών, συμπεριλαμβανομένης της απαγωγής, ή
- (β) γίνεται χρήση δόλου ή απάτης, ή
- (γ) υφίσταται κατάχρηση εξουσίας, επίδραση ή πίεση,
- (δ) υφίσταται άλλη μορφή κατάχρησης.

Άρθρο 3

Υποκίνηση, συνδρομή, συνεργία και απόπειρα

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε η υποκίνηση, η συνδρομή, η συνεργία ή η απόπειρα διάπραξης του αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 1 και 2 να τιμωρούνται.

Άρθρο 4

Ποινές και επιβαρυντικές περιστάσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1, 2 και 3 να τιμωρούνται με ποινές αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, μεταξύ των οποίων και φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των έξι ετών.
2. Με την επιφύλαξη επιπρόσθετων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι αδικήμα που αναφέρεται στα άρθρα 1, 2 και 3 τιμωρείται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των δέκα ετών, όταν:
  - ενέχει ιδιαίτερη σκληρότητα,
  - αποφέρει ουσιώδεις προσόδους,

- διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.

Άρθρο 5

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορεί να υπέχουν ευθύνη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 1, 2 και 3 και διαπράττεται προς όφελός τους από οιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και το οποίο κατέχει εντός του νομικού προσώπου ηγετική θέση, βασιζόμενη:
  - (α) σε εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου,
  - (β) σε εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, ή
  - (γ) σε εξουσία ασκήσεως ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται ήδη στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ένα νομικό πρόσωπο να μπορεί να υπέχει ευθύνη σε περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή έλεγχου εκ μέρους ενός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 1, 2 και 3 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.
3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων τα οποία είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 1, 2 και 3.
4. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, ως νομικό πρόσωπο νοείται κάθε οντότητα η οποία αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, πλην των κρατών ή των άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου όταν ασκούν κρατική εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 6

Κυρώσεις νομικών προσώπων

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη βάσει του άρθρου 5 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμα, και είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται άλλες κυρώσεις, όπως:

- (α) Αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις, ή
- (β) Μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας, ή
- (γ) Επιβολή δικαστικής εποπτείας, ή
- (δ) Δικαστική εντολή διάλυσης.
- (ε) Προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος.

Άρθρο 7
Δικαιοδοσία και δίωξη

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1, 2 και 3 όταν:
  - (α) Το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην επικράτεια αυτού του κράτους, ή
  - (β) Ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοος αυτού του κράτους, ή
  - (γ) Το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους.
2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στην παράγραφο 1 εδάφια β) και γ) δεν εφαρμόζονται ή εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις ή περιστάσεις, εφόσον το αδίκημα διαπράττεται έξω από την επικράτειά του.
3. Ένα κράτος μέλος το οποίο, βάσει της νομοθεσίας του, δεν προβαίνει σε έκδοση των υπηκόων του λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του και να προβαίνει, όπου είναι αναγκαίο, στη δίωξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 1, 2 και 3 όταν το αδίκημα διαπράττεται από υπήκοό του έξω από την επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους.
4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή όταν αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2, κατά περίπτωση με μνεία των ειδικών περιπτώσεων ή περιστάσεων στις οποίες εφαρμόζεται η απόφαση.

Άρθρο 8
Θύματα

Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι στα θύματα αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο παρέχεται επαρκής νομική προστασία και εκπροσώπηση στις δικαστικές διαδικασίες. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ανακρίσεις και οι δικαστικές διαδικασίες δεν προκαλούν επιπρόσθετη ζημία στα θύματα.

Άρθρο 9
Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών

1. Σύμφωνα με τις ισχύουσες συμβάσεις, διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις, τα κράτη μέλη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή στον ευρύτερο δυνατό βαθμό για τη δικαστική διαδικασία που αφορά τα αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο.
2. Όπου περισσότερα του ενός κράτη μέλη θεμελιώνουν δικαιοδοσία για τα αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις μεταξύ τους προς συντονισμό των ενεργειών τους με σκοπό την αποτελεσματική δίωξη. Γίνεται ενδεδειγμένη χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας, όπως οι δικαστικοί σύνδεσμοι και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.
3. Για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1, 2 και 3, τα κράτη μέλη ορίζουν λειτουργικά σημεία επαφής ή κάνουν χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πλήρη ανάμιξη της Ευρώπης, εντός των ορίων της εντολής της.

4. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή ως προς το ορισθέν σημείο επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με την εμπορία ανθρώπων. Η Γενική Γραμματεία πληροφορεί τα άλλα κράτη μέλη ως προς τα ορισθέντα σημεία επαφής.

Άρθρο 10
Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την παρούσα απόφαση-πλαίσιο το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002.
2. Μέχρι την ίδια ημερομηνία τα κράτη μέλη θα διαβιάσουν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες ενσωματώνονται στην εθνική τους νομοθεσία οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Το αργότερο μέχρι την 30ή Ιουνίου 2004, και με βάση έκθεση που συντάσσεται βάσει αφενός της εν λόγω πληροφορίας και αφετέρου γραπτής έκθεσης της Επιτροπής, το Συμβούλιο προβαίνει σε αξιολόγηση του βαθμού λήψης των αναγκαίων μέτρων από τα κράτη μέλη προκειμένου αυτά να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 11
Κατάργηση της κοινής δράσης 97/154/ΔΕΥ

Με την παρούσα απόφαση-πλαίσιο καταργείται η κοινή δράση της 24ης Φεβρουαρίου 1997 που ενέκρινε το Συμβούλιο με βάση το άρθρο Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών.

Άρθρο 12
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής
πορνογραφίας**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 24 Φεβρουαρίου 1997, το Συμβούλιο ενέκρινε κοινή δράση σχετικά με ενέργειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών¹. Η κοινή δράση καλύπτει ευρύ φάσμα θεμάτων όπως ορισμούς (με την επιφύλαξη ειδικότερων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών), δικαιοδοσία, ποινικές διαδικασίες, βοήθεια στα θύματα και αστυνομική και δικαστική συνεργασία. Με την κοινή δράση τα κράτη μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να αναθεωρήσουν την υφιστάμενη νομοθεσία τους ώστε να θεωρούνται ποινικά αδικήματα η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών.

Μετά την έγκριση της κοινής δράσης το 1997, έχουν προκύψει σημαντικά πολλές και ουσιαστικές ενέργειες και πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε τοπικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο γενικότερα. Η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία δημιουργούν όλο και μεγαλύτερη ανησυχία και είναι σαφής πλέον η ανάγκη να αντιμετωπιστούν με περαιτέρω δράση οι αποκλίσεις των νομοθετικών προσεγγίσεων στα κράτη μέλη.

Επιπλέον, το άρθρο 29 της συνθήκης του Άμστερνταμ κάνει ρητή αναφορά στην εμπορία ανθρώπων. Το Σχέδιο Δράσης της Βιέννης² και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε ζήτησαν επίσης ρητά να αναληφθεί περαιτέρω νομοθετική δράση κατά της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών. Νομοθετική δράση υποδεικνύεται επίσης στον Πίνακα Αποτελεσμάτων της Επιτροπής³. Στις 29 Μαΐου 2000, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση⁴ για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Διαδίκτυο.

Δύο παραδείγματα των εξελίξεων σε ευρύτερο διεθνές πεδίο είναι το προαιρετικό πρωτόκολλο των Ηνωμένων Εθνών στη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού σχετικά με την πώληση παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και η μελλοντική σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο που επεξεργάζεται το Συμβούλιο της Ευρώπης, τα οποία αντιμετωπίζουν, μεταξύ άλλων, την παιδική πορνογραφία μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων. Η Επιτροπή συμμετείχε ενεργά στην επεξεργασία του τελευταίου αυτού μέσου και πολλά στοιχεία της μελλοντικής σύμβασης για την παιδική πορνογραφία στα ηλεκτρονικά συστήματα αντικατοπτρίζονται στην παρούσα πρόταση, αν και η πρόταση αυτή καλύπτει επίσης και άλλες μορφές παιδικής πορνογραφίας εκτός από εκείνες που συνδέονται με τα ηλεκτρονικά συστήματα.

Εξάλλου, ο ειδικός χαρακτήρας ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης που θα δημιουργηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να καταστήσει δυνατό για τα κράτη μέλη να εκπονήσουν μια απόφαση-πλαίσιο στην οποία ορισμένες πλευρές ποινικού δικαίου και δικαστικής συνεργασίας θα τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας απ' ό,τι ήταν δυνατό με τα διαθέσιμα προ της συνθήκης του Άμστερνταμ μέσα και τα μέσα που αναπτύχθηκαν σε ευρύτερο διεθνές επίπεδο. Μια απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει, για παράδειγμα, να

---

¹ EE L 063, 4.3.1997

² EE C 19, 23.1.1999

³ COM (2000) 167 τελικό, 24.3.2000

⁴ EE L 138/1, 9.6.2000

αντιμετωπίζει επακριβέστερα θέματα όπως η ποινικοποίηση, ποινές και άλλες κυρώσεις, επιβαρυντικές περιστάσεις, δικαιοδοσία, συμπεριλαμβανομένων και διατάξεων για την εξωεδαφική δικαιοδοσία, και την έκδοση.

Τέλος, η Επιτροπή πιστεύει ότι, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται περαιτέρω ανταπόκριση στο θέμα της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Η χρήση μιας απόφασης-πλαίσιο, μέσο που εισήχθη με τη συνθήκη του Άμστερνταμ, θα ενισχύσει την κοινή προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς αυτούς και θα πληρώσει τα κενά της υφιστάμενης νομοθεσίας. Η ανάγκη μιας σαφούς κοινής προσέγγισης για τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία θα πρέπει επίσης να εξεταστεί υπό το πρίσμα της μελλοντικής διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, όπως ανακοινώθηκε στον Πίνακα Αποτελεσμάτων, αποφάσισε να υποβάλει απόφαση-πλαίσιο για την προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων και ποινών, σε ότι αφορά τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία. Η πρόταση περιλαμβάνει επίσης διατάξεις επί οριζοντίων δικαστικών θεμάτων, όπως η δικαιοδοσία και η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών. Η πρόταση καλύπτει τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία, και δεν περιλαμβάνει την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, θέμα που καλύπτεται από ξεχωριστή πρόταση. Η διάκριση σε δύο αποφάσεις-πλαίσιο θα επιτρέψει στο Συμβούλιο να επικεντρώσει την προσοχή του στη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η παρούσα πρόταση για απόφαση-πλαίσιο αφορά την προσέγγιση της νομοθεσίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας για ποινικά θέματα. Αφορά επίσης "ελάχιστους κανόνες για τη στοιχειοθέτηση ποινικών πράξεων και τις ποινές στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος". Η νομική βάση που αναφέρεται στο προοίμιο της πρότασης είναι συνεπώς τα άρθρα 29 με ρητή αναφορά της εμπορίας ανθρώπων, 31 εδάφιο ε) και 34 παράγραφος 2 εδάφιο β) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρόταση δεν συνεπάγεται δημοσιονομικές επιπτώσεις για τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Η ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΑ ΑΡΘΡΑ

Άρθρο 1 (Ορισμοί)

Το άρθρο 1 περιέχει ορισμούς των όρων που χρησιμοποιούνται στην απόφαση-πλαίσιο. Τα σημεία α), β) και γ) περιέχουν βασικούς ορισμούς για τους σκοπούς της απόφασης-πλαίσιο. Το σημείο α) ορίζει την έννοια "παιδί", το σημείο β) την "παιδική πορνογραφία" και το σημείο γ) το "ηλεκτρονικό σύστημα".

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, ως "παιδί" νοείται κάθε άτομο ηλικίας μικρότερης των 18 ετών. Όσον αφορά την ηλικία αυτή σε σχέση με την παιδική πορνογραφία, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η απεικόνιση ατόμων ηλικίας μικρότερης των 18 ετών σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά αποτελεί σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιού. Αν και τα παιδιά κάτω των 18 ετών έχουν φθάσει σε τέτοιο βαθμό ωριμότητας ώστε να λαμβάνουν ενσυνείδητα αποφάσεις σχετικές με τη σεξουαλική τους δραστηριότητα, αυτό

δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να απεικονίζονται οι δραστηριότητες αυτές. Εξάλλου, η ηλικία των 18 ετών είναι συμβατή με τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.

Το σημείο β) καλύπτει το πορνογραφικό υλικό με απεικόνιση παιδιών σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά. Ο όρος οπτική απεικόνιση θα πρέπει να ερμηνεύεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει φωτογραφικό φιλμ και βιντεοταινίες προ της εμφάνισής τους, καθώς και δεδομένα σε δισκέτα ηλεκτρονικού υπολογιστή ή σε ηλεκτρονικά μέσα που καθιστούν δυνατή τη μετατροπή σε οπτική εικόνα. Όσον αφορά ειδικότερα την καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά παιδιών, αυτή νοείται ότι περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) συνουσία, συμπεριλαμβανομένης της επαφής γεννητικών οργάνων, της επαφής στόματος και γεννητικών οργάνων, της επαφής πρωκτού και γεννητικών οργάνων ή στόματος και πρωκτού,
- β) κτηνοβασία,
- γ) αυνανισμό,
- δ) σαδιστική ή μαζοχιστική κακοποίηση,
- ε) ασελγή επίδειξη των γεννητικών οργάνων ή της ηβικής χώρας.

Στο σημείο δ) ορίζεται το "νομικό πρόσωπο". Ο ορισμός του νομικού προσώπου έχει ληφθεί από το Δεύτερο Πρωτόκολλο της σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁵.

Άρθρο 2 (Αδικήματα σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών)

Το άρθρο 2 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών τιμωρείται. Το σημείο α) αναφέρει ότι τιμωρούνται διάφορες μορφές εκμετάλλευσης παιδιών μέσω πορνείας. Στο σημείο β) αναφέρεται ότι η επίδοση παιδιού σε σεξουαλική συμπεριφορά τιμωρείται όταν χαρακτηρίζεται από τις περιστάσεις που αναφέρονται στα σημεία (i) ως (iii). Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο η σεξουαλική συμπεριφορά ερμηνεύεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει τη συμπεριφορά που αναφέρεται στο άρθρο 1 για την καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά όσον αφορά την παιδική πορνογραφία.

Άρθρο 3 (Αδικήματα σχετικά με την παιδική πορνογραφία)

Το άρθρο 3 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι διάφορες μορφές εσκεμμένων πράξεων σχετικών με την παιδική πορνογραφία τιμωρούνται. Η παράγραφος 1 εδάφιο α) καλύπτει την παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας, η παράγραφος 1 εδάφιο β) τη διανομή, διάδοση και μετάδοση της παιδικής πορνογραφίας, η παράγραφος 1 εδάφιο γ) την προσφορά ή με άλλο τρόπο διάθεση της παιδικής πορνογραφίας, και, τέλος, η παράγραφος 1 εδάφιο δ) την απόκτηση ή κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας.

Τα ρήματα που υποδηλώνουν ενέργεια στα σημεία α) έως δ) αντιστοιχούν όχι μόνο στη μελλοντική σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, αλλά και σε στοιχεία που συναντώνται στο ποινικό δίκαιο των κρατών μελών. Πρόθεση της Επιτροπής είναι να καλύψει, κατά τον πληρέστερο δυνατό τρόπο, τους τύπους συμπεριφοράς που στοιχειοθετούν την τυπική μορφή του ποινικού αδικήματος της παιδικής πορνογραφίας.

---

⁵ ΕΕ C 221, 19.7.1997

Στην παράγραφο 1 του άρθρου αναφέρεται ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα αδικήματα που καταγράφονται τιμωρούνται επίσης και στις περιπτώσεις όπου η συμπεριφορά, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικού συστήματος.

Η παράγραφος 2 καλύπτει δύο συγκεκριμένους τύπους υλικού παιδικής πορνογραφίας που απεικονίζουν οπτικά παιδί να συμμετέχει σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά. Πρώτα, όπου το άτομο φαίνεται να είναι παιδί, και δεύτερο, εικόνες που περιλαμβάνουν απεικονίσεις που έχουν αλλοιωθεί ή έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικό υπολογιστή, δηλ. έχουν προσομοιωθεί ή κατασκευαστεί. Έτσι, η παράγραφος 2 καλύπτει πορνογραφικό υλικό όπου δεν υφίσταται "πραγματική" σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιού πίσω από την απεικόνιση. Το διακυβευόμενο συμφέρον είναι συνεπώς διαφορετικό εδώ από την παιδική πορνογραφία που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Ενώ στην παράγραφο 1 επιδιώκεται η προστασία των παιδιών από σεξουαλική κακοποίηση, στην παράγραφο 2 στόχος είναι η προστασία παιδιών από τη χρησιμοποίησή τους ως σεξουαλικά αντικείμενα και η πρόληψη της διάδοσης ψευδοαπεικονίσεων παιδικής πορνογραφίας που κρύβει το ενδεχόμενο ενθάρρυνσης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών.

Η παράγραφος 2 επιβάλλει αξίωση στα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να τιμωρούνται πράξεις σχετικές με πορνογραφικό υλικό που απεικονίζει οπτικά παιδί σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά. Τα μέτρα αυτά δεν θίγουν τους ορισμούς που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Ωστόσο, όσον αφορά την περίπτωση που στην παράσταση συμμετέχει άτομο εμφανιζόμενο ως παιδί, δηλ. όχι κατασκευασμένη απεικόνιση αλλά απεικόνιση πραγματικού προσώπου, τα κράτη μέλη εξαιρούν από το πεδίο ποινικοποίησης τις περιπτώσεις όπου μπορεί να αποδειχθεί ότι η εικόνα είναι στην πραγματικότητα εικόνα ατόμου ηλικίας 18 ετών ή άνω. Έτσι εξασφαλίζεται η ποινικοποίησή του, ως ελάχιστη απαίτηση σε όλα τα κράτη μέλη, όπου το δικαστήριο πείθεται ότι η εικόνα φαίνεται να είναι εικόνα παιδιού, αλλά η πραγματική ηλικία είναι άγνωστη.

Άρθρο 4 (Υποκίνηση, συνδρομή, συνεργία και απόπειρα)

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι η υποκίνηση, η συνδρομή, η συνεργία και η απόπειρα σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και παιδικής πορνογραφίας τιμωρούνται.

Το άρθρο 4 παράγραφος 2 αφορά ειδικά την απόπειρα. Επιφορτίζει τα κράτη μέλη με την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι τιμωρείται η απόπειρα διάπραξης σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, παραγωγής, διανομής, διάδοσης, μετάδοσης, προσφοράς ή με άλλο τρόπο διάθεσης υλικού παιδικής πορνογραφίας. Η παράγραφος 2 δεν περιλαμβάνει την απόπειρα εσκεμμένης απόκτησης και κατοχής υλικού παιδικής πορνογραφίας.

Άρθρο 5 (Ποινές και επιβαρυντικές περιστάσεις)

Το άρθρο 5 αφορά τις ποινές και τις επιβαρυντικές περιστάσεις. Η παράγραφος 1 ορίζει ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινές, μεταξύ των οποίων φυλάκιση όχι μικρότερη των 4 ετών. Όσον αφορά την εσκεμμένη απόκτηση και κατοχή, γίνεται ειδική υπόδειξη η ανώτατη ποινή να μην είναι μικρότερη του έτους. Οι ποινές αυτές αρκούν ώστε να εντάσσεται η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία εντός άλλων μέσων που έχουν ήδη θεσπιστεί με σκοπό την ενδυνάμωση της δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας στην

Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως είναι η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ⁶ για το ζέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος, και η κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ⁷ σχετικά με το αξιόπιστο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση.

Δεδομένου ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία συνεπάγονται σοβαρότατη εγκληματική συμπεριφορά, η παράγραφοι 2 έως 4 ορίζουν ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όταν συντρέχουν επιβαρυντικές περιστάσεις, τα αδικήματα τιμωρούνται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των 8 ετών. Η πρόταση της Επιτροπής των 8 τουλάχιστον ετών ως ελάχιστη ανώτατη ποινή βασίζεται στην άποψη ότι οι δυνατές ποινές για τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα του εγκλήματος και να έχουν έντονο αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

Καταγράφονται επιβαρυντικές περιστάσεις που θα πρέπει να χαρακτηρίζουν κανονικά την παιδική πορνεία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία ως επιβαρυντικά αδικήματα. Οι περιστάσεις αυτές αποτελούν το ελάχιστο και δεν αποκλείουν επιπρόσθετους ορισμούς στη νομοθεσία των κρατών μελών. Περαιτέρω εξήγηση της έννοιας αυτών των περιστάσεων για τους σκοπούς της απόφασης-πλαίσιο είναι τα εξής:

- “εμπλέκει παιδί ηλικίας μικρότερης των 10 ετών” ή στην περίπτωση της παιδικής πορνογραφίας “... απεικονίσεις παιδιού ηλικίας μικρότερης των 10 ετών”: πρέπει να παρέχει ενισχυμένη και αρκούντως ρητή νομική προστασία σε πολύ μικρά παιδιά και να τονίζει τη σοβαρότητα της σεξουαλικής εκμετάλλευσης πολύ μικρών παιδιών για τις πιθανές ποινές,
- "ενέχει ιδιαίτερη σκληρότητα": αποβλέπει στον εντοπισμό του επιπέδου εξαναγκασμού ή πίεσης που ασκείται από τον δράστη, και το επίπεδο αδιαφορίας ως προς την υγεία και την ακεραιότητα του θύματος, σωματικής ή ψυχικής· όσο μεγαλύτερος είναι ο εξαναγκασμός, η πίεση ή η αδιαφορία, τόσο σοβαρότερο είναι και το αδίκημα,
- "αποφέρει ουσιώδεις προσόδους": μπορεί, κατά περίπτωση, να ερμηνευθεί κατ' αναλογία προς επιβαρυντικά αδικήματα προξενείας και θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τον πλουτισμό του δράστη από εγκληματικές δραστηριότητες,
- "διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης": θα πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα προς το άρθρο 1 της κοινής δράσης 98/733/ΔΕΥ σχετικά με το αξιόπιστο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸.
- "περιλαμβάνει απεικονίσεις παιδιού εκτεθειμένου σε βία ή εξαναγκασμό": αποβλέπει στις απεικονίσεις που περιέχουν στοιχεία βίας ή εξαναγκασμού και υποδεικνύουν ότι το παιδί υπόκειται σε πόνο ή εκφράζει έντονο άγχος· όσο μεγαλύτερη είναι η βία ή ο εξαναγκασμός, τόσο σοβαρότερο είναι και το αδίκημα.

---

⁶ EE L 333/1, 9.12.1998

⁷ EE L 351/1, 29.12.1998

⁸ EE L 351/1 29.12.1998

Το άρθρο 5 παράγραφος 5 επιβάλλει αξίωση στα κράτη μέλη να εξετάσουν την απαγόρευση σε φυσικά πρόσωπα να ασκούν, προσωρινά ή οριστικά, δραστηριότητες σχετικές με την επιμέλεια παιδιών όταν τα πρόσωπα αυτά έχουν καταδικαστεί για τα ποινικά αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 6 (Ευθύνη νομικών προσώπων)

Είναι αναγκαίο επίσης να καλυφθεί η περίπτωση ανάμιξης νομικών προσώπων στη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία. Ως εκ τούτου, το άρθρο 6 περιέχει διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα που υπέχουν ευθύνη για αδικήματα προβλεπόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4, εφόσον αυτά διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου. Ο όρος ευθύνη πρέπει να ερμηνεύεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να περιέχει ποινική ή αστική ευθύνη (βλ. επίσης άρθρο 7 περί κυρώσεων).

Επί πλέον, η παράγραφος 2 προβλέπει ότι νομικό πρόσωπο μπορεί να υπέχει ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου εκ μέρους ατόμου που ευρίσκεται σε θέση να ασκεί έλεγχο έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη αδικήματος προς όφελός του. Η παράγραφος 3 ορίζει ότι η δικαστική δίωξη νομικού προσώπου δεν αποκλείει παράλληλη δικαστική δίωξη φυσικού προσώπου.

Όσον αφορά ειδικότερα το ποινικό αδίκημα της παιδικής πορνογραφίας με τη βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος, το άρθρο 6 είναι σημαντικό ως προς την ευθύνη των φορέων παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. Το άρθρο 6 δεν θίγει τις διατάξεις της οδηγίας αριθ. 2000/31/EK για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»)⁹, όσον αφορά την ευθύνη των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών. Τα άρθρα 12 έως 14 της εν λόγω οδηγίας ορίζουν τους όρους υπό τους οποίους οι μεσάζοντες παροχής υπηρεσιών υπέχουν ευθύνη για απλή μετάδοση, αποθήκευση και φιλοξενία των δραστηριοτήτων, και το άρθρο 15 ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν στους φορείς παροχής υπηρεσιών γενική υποχρέωση ελέγχου των πληροφοριών που μεταδίδουν ή αποθηκεύουν ούτε γενική υποχρέωση δραστήριας αναζήτησης γεγονότων ή περιστάσεων που δείχνουν ότι πρόκειται για παράνομες δραστηριότητες.

Ο σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαίσιο είναι να εξασφαλίσει ότι οι φορείς παροχής υπηρεσιών υπέχουν ευθύνη όταν διαπράττουν αδικήματα παιδικής πορνογραφίας προς όφελος του φορέα παροχής υπηρεσιών. Ομοίως, συντρέχει ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη αδικημάτων παιδικής πορνογραφίας εκ μέρους ατόμου που ευρίσκεται υπό την εξουσία του φορέα παροχής υπηρεσιών και το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος του φορέα παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 7 (Κυρώσεις νομικών προσώπων)

Το άρθρο 7 επιβάλλει αξίωση κυρώσεων των νομικών προσώπων. Αξιώνει αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές ποινές, με ελάχιστη υποχρέωση την επιβολή χρηματικών ποινών ή προστίμων. Αναφέρονται επίσης και άλλες κυρώσεις που θα μπορούσαν να επιβάλλονται κανονικά σε νομικά πρόσωπα.

---

⁹ EE L 178, 17.7.2000, σ. 1

Άρθρο 8 (Δικαιοδοσία και δίωξη)

Ο διεθνής χαρακτήρας των ποινικών αδικημάτων της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας συνεπάγεται ότι για την αποτελεσματική νομική αντιμετώπισή τους απαιτούνται διαδικαστικοί κανόνες σχετικά με τη δικαιοδοσία και την έκδοση τόσο σαφείς και πλήρεις όσο επιτρέπουν τα εθνικά νομικά συστήματα, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δράστες δεν διαφεύγουν τη δίωξη.

Στην παράγραφο 1 ορίζεται σειρά κριτηρίων για την δικαιοδοσία των εθνικών διωκτικών και δικαστικών αρχών όσον αφορά τη δίωξη και την ανάκριση για αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Ένα κράτος μέλος θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του σε τρεις περιπτώσεις:

- (α) όταν το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην επικράτειά του, ανεξάρτητα από το καθεστώς ή την υπηκοότητα του ενεχόμενου προσώπου (αρχή της εδαφικότητας), ή
- (β) όταν ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοος του κράτους αυτού (αρχή της προσωπικότητας του δράστη). Το κριτήριο του καθεστώτος της υπηκοότητας σημαίνει ότι η δικαιοδοσία μπορεί να θεμελιωθεί ανεξάρτητα από το δίκαιο του τόπου του εγκλήματος (*lex loci delicti*). Αυτή η δυνατότητα των κρατών μελών να ασκούν δίωξη για αδικήματα που διαπράττονται στην αλλοδαπή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα κράτη μέλη που απαγορεύουν την έκδοση των υπηκόων τους, ή
- (γ) όταν το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους.

Δεδομένου ωστόσο ότι οι νομικές παραδόσεις των κρατών μελών δεν αναγνωρίζουν όλες την εξωεδαφική δικαιοδοσία για κάθε τύπο ποινικών αδικημάτων, τα κράτη μέλη μπορούν, με την επιφύλαξη της υποχρέωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1, να περιορίσουν τη δικαιοδοσία τους στην πρώτη από τις ανωτέρω τρεις περιπτώσεις. Επίσης, σε αντίθετη περίπτωση, μπορούν να προβλέψουν την εφαρμογή των παραγράφων 1 εδάφιο β) και 1 εδάφιο γ) μόνο σε υποθέσεις όπου το αδίκημα έχει διαπραχθεί εκτός του εδάφους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Στην παράγραφο 3 λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν προβλέπουν έκδοση των υπηκόων τους. Στόχος είναι οι ύποπτοι ως δράστες αδικημάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών ή παιδικής πορνογραφίας να μη διαφεύγουν τη δίωξη για το λόγο ότι η δίωξή τους δεν είναι κατ' αρχήν δυνατή λόγω της υπηκοότητάς τους.

Τα κράτη μέλη που δεν προβλέπουν έκδοση των υπηκόων τους πρέπει, σύμφωνα με την παράγραφο 3, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους και να διώκουν, κατά περίπτωση, τα εν λόγω αδικήματα εφόσον διαπράττονται από υπηκόους τους στην αλλοδαπή. Η παράγραφος 4 ορίζει ότι τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη Γενική Γραμματεία και την Επιτροπή στις περιπτώσεις που αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2.

Με το άρθρο 8 παράγραφος 5 επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη έχουν δικαιοδοσία για αδικήματα που διαπράττονται με πρόσβαση σε ηλεκτρονικό σύστημα τρίτης χώρας από το ίδιο κράτος μέλος, δηλ. αποθήκευση ή διάθεση πορνογραφικού υλικού σε εξυπηρετητή ή από εξυπηρετητή σε τρίτη χώρα.

Άρθρο 9 (Θύματα)

Στην προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην προστασία των θυμάτων και την παροχή συνδρομής σε αυτά. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην απόφαση-πλαίσιο ένα άρθρο σχετικά με τα θύματα. Μέρος της γενικότερης πολιτικής αποτελεί η κοινωνική αρωγή σε παιδιά προκειμένου να μπορέσουν να υπερνικήσουν τις συνέπειες παρόμοιων συμβάντων και να επανενταχθούν στον κανονικό ρυθμό ζωής.

Άρθρο 10 (Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών)

Σκοπός του άρθρου 10 είναι να εκμεταλλευθεί τα μέσα διεθνούς δικαστικής συνεργασίας στα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη τα κράτη μέλη και τα οποία πρέπει να χρησιμοποιούνται σε θέματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο. Ειδικότερα, ρυθμίσεις για την αμοιβαία νομική συνδρομή και την έκδοση περιλαμβάνονται σε πλήθος διμερών και πολυμερών συμφωνιών και συμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον σκοπός του άρθρου αυτού είναι να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών.

Στην παράγραφο 1 προβάλλεται η αξίωση στα κράτη μέλη να παρέχουν την ευρύτερη δυνατή αμοιβαία συνδρομή κατά τις δικαστικές διαδικασίες σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία. Σε περίπτωση θετικής σύγκρουσης δικαιοδοσίας, η παράγραφος 2 ορίζει ότι τα κράτη μέλη διαβουλεύονται μεταξύ τους προκειμένου να συντονίσουν τις ενέργειές τους για την αποτελεσματικότερη δυνατή δίωξη των δραστών. Η παράγραφος ορίζει επίσης ότι γίνεται η ενδεδειγμένη χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας, όπως οι δικαστικοί σύνδεσμοι¹⁰ και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο¹¹. Στην παράγραφο 3 τονίζεται η σημασία των ορισθέντων σημείων επαφής για τον σκοπό της ανταλλαγής πληροφοριών. Ορίζεται ρητά η κανονική συμμετοχή της Ευρώπης. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται η κυκλοφορία των πληροφοριών σχετικά με τα ορισθέντα σημεία επαφής για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία.

Άρθρο 11 (Εφαρμογή)

Το άρθρο 11 αφορά την εφαρμογή και την παρακολούθηση της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την απόφαση-πλαίσιο το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ορίζει επίσης ότι τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, μέχρι την ίδια ημερομηνία, στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή τις διατάξεις με τις οποίες ενσωματώνονται στη νομοθεσία τους οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Με βάση έκθεση που συντάσσεται βάσει αφενός της εν λόγω πληροφορίας και αφετέρου γραπτής έκθεσης της Επιτροπής, το Συμβούλιο θα προβεί, μέχρι την 30ή Ιουνίου 2004, σε αξιολόγηση του βαθμού λήψης των αναγκαίων μέτρων από τα κράτη μέλη προκειμένου αυτά να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 12 (Εναρξη ισχύος)

---

¹⁰ EE L 105, 27.4.1996
¹¹ EE L 191/4, 7.7.1998

Το άρθρο 12 ορίζει ότι η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδιαίτερα τα άρθρα 29, 31 εδάφιο ε) και 34 παράγραφος 2 εδάφιο β),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Το πρόγραμμα δράσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά την άριστη δυνατή εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης¹, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε, η Επιτροπή στον Πίνακα Αποτελεσμάτων², το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στη νομοθετική του δράση της 11ης Απριλίου 2000³, θεωρούν ενδεδειγμένο ή ζητούν να αναληφθεί νομοθετική δράση για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, περιλαμβανομένων κοινών ορισμών, ποινικών χαρακτηρισμών και κυρώσεων,
- (2) Η κοινή δράση της 24ης Φεβρουαρίου 1997 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών⁴ και η απόφαση του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Ίντερνετ⁵ πρέπει να τύχουν συνέχειας με περαιτέρω νομοθετική δράση που θα αντιμετωπίζει τις διαφορές των νομικών προσεγγίσεων στα κράτη μέλη και θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη αποτελεσματικής συνεργασίας των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας,

---

¹ ΕΕ C 19, 23.1.1999

² COM (2000) 167 τελικό, παράγραφος 4.3 Καταπολέμηση ορισμένων μορφών εγκλήματος

³ A5-0090/2000

⁴ ΕΕ L 063, 4.3.1997

⁵ ΕΕ L 138/1, 9.6.2000

- (3) Στο ψήφισμα της 30ής Μαρτίου 2000⁶ σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής που αφορά την εφαρμογή μέτρων για την καταπολέμηση του παιδεραστικού σεξουαλικού τουρισμού⁷, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επαναλαμβάνει ότι ο παιδεραστικός σεξουαλικός τουρισμός αποτελεί εγκληματική πράξη που συνδέεται στενά προς εκείνες της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση απόφασης-πλαίσιο με την οποία θα θεσπίζονται ελάχιστοι κανόνες για τη στοιχειοθέτηση αυτών των ποινικών αδικημάτων,
- (4) Η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία συνιστούν σοβαρή καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του θεμελιώδους δικαιώματος του παιδιού σε αρμονική ανατροφή και ανάπτυξη,
- (5) Η παιδική πορνογραφία, ιδιαίτερα σοβαρή μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, αυξάνεται και απλώνεται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου,
- (6) Το σημαντικό έργο των διεθνών οργανισμών θα πρέπει να συμπληρωθεί με το έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (7) Είναι αναγκαίο τα σοβαρά ποινικά αδικήματα της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας να αντιμετωπιστούν με ολοκληρωμένη προσέγγιση στην οποία τα στοιχεία που στοιχειοθετούν το έγκλημα, κοινά σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών, ανάλογων και αποτρεπτικών κυρώσεων, θα αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της κατά το δυνατόν ευρύτερης δικαστικής συνεργασίας· σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν επεκτείνεται πέρα από τα αναγκαία για τον σκοπό αυτό,
- (8) Είναι αναγκαίο να καθιερωθούν κυρώσεις όσον αφορά τους δράστες, επαρκώς αυστηρές ώστε να είναι δυνατό να ενταχθούν η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία στα μέσα που έχουν ήδη θεσπιστεί για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ⁸ για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος, και η κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ⁹ σχετικά με το αξιόποιο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση,
- (9) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,
- (10) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στην καταπολέμηση και την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας με τη συμπλήρωση μέσων που έχει εκδώσει το Συμβούλιο, όπως η κοινή δράση 96/700/ΔΕΥ¹⁰ για την κατάρτιση προγράμματος ενθάρρυνσης και ανταλλαγών μεταξύ των υπευθύνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής

---

⁶ A5-0052/2000

⁷ COM (99) 262

⁸ EE L 333/1, 9.12.1998

⁹ EE L 351/1, 29.12.1998

¹⁰ EE L 322, 12.12.1996

εκμετάλλευσης παιδιών (STOP), η κοινή δράση 96/748/ΔΕΥ¹¹ σχετικά με την επέκταση της εντολής που δόθηκε στη Μονάδα Ναρκωτικών της Ευροpol, η απόφαση του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αριθ. 293/2000/ΕΚ¹² για τη θέσπιση του προγράμματος Daphne περί προληπτικών μέτρων κατά της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών, η κοινή δράση 98/428/ΔΕΥ¹³ για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου, η κοινή δράση για την καταπολέμηση του παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου στο Internet¹⁴, η κοινή δράση 96/277/ΔΕΥ¹⁵, σχετικά με ένα πλαίσιο ανταλλαγής δικαστικών συνδέσμων, με σκοπό τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η κοινή δράση 98/427/JHA¹⁶ για την ορθή πρακτική κατά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο:

- (α) "*Παιδί*" νοείται κάθε πρόσωπο ηλικίας μικρότερης των 18 ετών,
- (β) "*Παιδική πορνογραφία*" νοείται πορνογραφικό υλικό που απεικονίζει οπτικά παιδί σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά,
- (γ) "*Ηλεκτρονικό σύστημα*" νοείται κάθε μέσο ή ομάδα διασυνδεδεμένων ή σχετικών μέσων, των οποίων ένα ή περισσότερα, σύμφωνα με πρόγραμμα, προβαίνουν σε αυτόματη επεξεργασία δεδομένων,
- (δ) "*Νομικό πρόσωπο*" νοείται κάθε οντότητα η οποία αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, πλην των κρατών ή των άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου όταν ασκούν κρατική εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών,

Άρθρο 2

Αδικήματα σχετικά με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ακόλουθες μορφές συμπεριφοράς να τιμωρούνται:

- (α) εξαναγκασμός, εκμετάλλευση, προτροπή, απόκτηση κέρδους, ή κατ' άλλο τρόπο διευκόλυνση της παιδικής πορνείας,
- (β) επίδοση παιδιού σε σεξουαλική συμπεριφορά, κατά την οποία
  - (i) γίνεται χρήση προτροπής ή εξαναγκασμού, βίας ή απειλών, ή
  - (ii) παρέχονται στο παιδί, ως αντάλλαγμα για σεξουαλικές υπηρεσίες, χρήματα, άλλα αντικείμενα οικονομικής αξίας ή άλλες μορφές αμοιβής, ή

¹¹ ΕΕ L 342, 31.12.1996

¹² ΕΕ L 34, 9.2.2000

¹³ ΕΕ L 191/4, 7.7.1998

¹⁴ ΕΕ L 33, 6.2.1999

¹⁵ ΕΕ L 105, 27.4.1996

¹⁶ ΕΕ L 191, 7.7.1998

- (iii) γίνεται χρήση εξουσίας ή επίδρασης εις βάρος της εύρωτης προσωπικότητας του παιδιού.

Άρθρο 3

Αδικήματα σχετικά με την παιδική πορνογραφία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να τιμωρείται η ακόλουθη εσκεμμένη συμπεριφορά, είτε γίνεται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος είτε όχι:
  - (α) Παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας,
  - (β) Διανομή, διάδοση ή μετάδοση παιδικής πορνογραφίας, ή
  - (γ) Προσφορά ή με άλλο τρόπο διάθεση παιδικής πορνογραφίας, ή
  - (δ) Απόκτηση και κατοχή παιδικής πορνογραφίας.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει επίσης τα αναγκαία μέτρα ώστε, με την επιφύλαξη των ορισμών που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, να τιμωρείται η συμπεριφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 όταν περιλαμβάνει πορνογραφικό υλικό στο οποίο απεικονίζεται οπτικά παιδί σε καταφανώς σεξουαλική συμπεριφορά, εκτός αν αποδεικνύεται ότι το πρόσωπο που παριστάνει παιδί ήταν ηλικίας μεγαλύτερης των 18 ετών κατά τον χρόνο της απεικόνισης.

Άρθρο 4

Υποκίνηση, συνδρομή, συνεργία και απόπειρα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε η υποκίνηση, η συνδρομή, η συνεργία ή η απόπειρα διάπραξης αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 2 και 3 να τιμωρούνται.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε η απόπειρα διάπραξης της συμπεριφοράς που αναφέρεται στα άρθρα 2 και 3 παράγραφος 1 εδάφια α) έως γ) να τιμωρούνται.

Άρθρο 5

Ποινές και επιβαρυντικές περιστάσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 παράγραφος 1 εδάφια α) έως γ), και 4 να τιμωρούνται με ποινές αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, μεταξύ των οποίων και φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των τεσσάρων ετών, και, όσον αφορά το άρθρο 3 παράγραφος 1 εδάφιο δ), όχι μικρότερης του έτους.
2. Με την επιφύλαξη επιπρόσθετων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 εδάφιο α) και τα σχετικά του άρθρου 4 τιμωρούνται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των οκτώ ετών, όταν:
  - εμπλέκει παιδί ηλικίας μικρότερης των 10 ετών, ή
  - ενέχει ιδιαίτερη σκληρότητα, ή

- αποφέρει ουσιώδεις προσόδους, ή
  - διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.
3. Με την επιφύλαξη επιπρόσθετων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 εδάφιο β) και τα σχετικά στο άρθρο 4 τιμωρούνται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των οκτώ ετών, όταν:
- εμπλέκει παιδί ηλικίας μικρότερης των 10 ετών, ή
  - ενέχει ιδιαίτερη σκληρότητα.
4. Με την επιφύλαξη επιπρόσθετων ορισμών στη νομοθεσία των κρατών μελών, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 εδάφια α) έως γ), και τα σχετικά στο άρθρο 4 τιμωρούνται με φυλάκιση ανώτατης διάρκειας όχι μικρότερης των οκτώ ετών, όταν:
- περιλαμβάνει απεικονίσεις παιδιού ηλικίας μικρότερης των δέκα ετών, ή
  - περιλαμβάνει απεικονίσεις παιδιού εκτεθειμένου βία ή εξαναγκασμό, ή
  - αποφέρει ουσιώδεις προσόδους, ή
  - διαπράττεται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης.
5. Κάθε κράτος μέλος εξετάζει επίσης την απαγόρευση σε φυσικά πρόσωπα να ασκούν, προσωρινά ή οριστικά, δραστηριότητες σχετικές με την επιμέλεια παιδιών όταν τα πρόσωπα αυτά έχουν καταδικαστεί για αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3 ή 4.

Άρθρο 6 *Ευθύνη νομικών προσώπων*

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορεί να υπέχουν ευθύνη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3 και 4 και διαπράττεται προς όφελός τους από οιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και το οποίο κατέχει εντός του νομικού προσώπου ηγετική θέση, βασιζόμενη:
- (α) σε εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου, ή
  - (β) σε εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, ή
  - (γ) σε εξουσία ασκήσεως ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται ήδη στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε ένα νομικό πρόσωπο να μπορεί να υπέχει ευθύνη σε περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή έλεγχου εκ μέρους ενός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 έχει καταστήσει δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3, και 4 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων τα οποία είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3 και 4.

Άρθρο 7

Κυρώσεις νομικών προσώπων

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη βάσει του άρθρου 6 να υπόκειται σε αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμα, και είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται άλλες κυρώσεις, όπως:

- (α) Αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις, ή
- (β) Μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας, ή
- (γ) Επιβολή δικαστικής εποπτείας, ή
- (δ) Δικαστική εντολή διάλυσης ή
- (ε) Προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος.

Άρθρο 8

Δικαιοδοσία και δίωξη

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 όταν:
  - (α) Το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην επικράτεια αυτού του κράτους, ή
  - (β) Ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοος αυτού του κράτους, ή
  - (γ) Το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους.
2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στην παράγραφο 1 εδάφια β) και γ) δεν εφαρμόζονται ή εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις ή περιστάσεις, εφόσον το αδίκημα διαπράττεται έξω από την επικράτειά του.
3. Ένα κράτος μέλος το οποίο, βάσει της νομοθεσίας του, δεν προβαίνει σε έκδοση των υπηκόων του λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του και να προβαίνει, όπου είναι αναγκαίο, στη δίωξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3 και 4 όταν το αδίκημα διαπράττεται από υπηκόο του έξω από την επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους.
4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή όταν αποφασίζουν να εφαρμόσουν την παράγραφο 2, κατά περίπτωση με μνεία των ειδικών περιπτώσεων ή περιστάσεων στις οποίες εφαρμόζεται η απόφαση.

5. Για το σκοπό της θεμελίωσης δικαιοδοσίας για αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3, το αδίκημα θεωρείται ότι διεπράχθη εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους όταν διαπράττεται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος στο οποίο υπάρχει πρόσβαση από το έδαφός του, ανεξάρτητα από το αν το ηλεκτρονικό σύστημα ευρίσκεται ή όχι επί του εδάφους του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 9 *Θύματα*

Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι στα θύματα αδικήματος που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο παρέχεται επαρκής νομική προστασία και εκπροσώπηση στις δικαστικές διαδικασίες. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ανακρίσεις και οι δικαστικές διαδικασίες δεν προκαλούν επιπρόσθετη ζημία στα θύματα.

Άρθρο 10 *Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών*

1. Σύμφωνα με τις ισχύουσες συμβάσεις, πολυμερείς ή διμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις, τα κράτη μέλη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή στον ευρύτερο δυνατό βαθμό για τη δικαστική διαδικασία που αφορά τα αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο.
2. Όπου περισσότερα του ενός κράτη μέλη θεμελιώνουν δικαιοδοσία για τα αδικήματα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις μεταξύ τους προς συντονισμό των ενεργειών τους με σκοπό την αποτελεσματική δίωξη. Γίνεται ενδεδειγμένη χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας, όπως οι δικαστικοί σύνδεσμοί και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.
3. Για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3, και 4, και σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων, τα κράτη μέλη ορίζουν λειτουργικά σημεία επαφής ή κάνουν χρήση των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πλήρη ανάμιξη της Ευρωπόλ, εντός των ορίων της εντολής της, και των κοινοποιηθέντων σημείων επαφής σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας,
4. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή ως προς το ορισθέν σημείο επαφής για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και την παιδική πορνογραφία. Η Γενική Γραμματεία πληροφορεί τα άλλα κράτη μέλη ως προς τα ορισθέντα σημεία επαφής.

Άρθρο 11 *Εφαρμογή*

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την παρούσα απόφαση-πλαίσιο το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2002.
2. Μέχρι την ίδια ημερομηνία τα κράτη μέλη θα διαβιβάσουν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες ενσωματώνονται στην εθνική τους νομοθεσία οι υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο. Το αργότερο μέχρι την 30ή Ιουνίου 2004, και με βάση έκθεση που συντάσσεται βάσει αφενός της εν λόγω πληροφορίας και αφετέρου γραπτής έκθεσης της

Επιτροπής, το Συμβούλιο προβαίνει σε αξιολόγηση του βαθμού λήψης των αναγκαίων μέτρων από τα κράτη μέλη προκειμένου αυτά να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο.

Άρθρο 12
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος